

האבן הגדולה בבית שמש

רמי ניר

אם נאבחן דקויות בתיעוד האירוע ההיסטורי = (שמואל א' ד' - ז') = ונתרכז בתחום אבן הגדולה שם = (שמואל א' ו' 19) = [ניתאבלו העם... בזמן שילוח ארון-יהוה מן השבי משדה פלשתים [ופלשתים לקחו את ארון האלהים ויבאָהוּ מאבן העזר אֲשֶׁר־בְּדֹדָה... (שמואל א' ה' 1)] חזרה לבית-שמש יתברר, כי שם = (שמואל א' ו' 14) = ושם אבן גדולה... אבן ולא "אבן השתייה" היא, אך עליה הושם הארון ובו לוחות הברית. אולם מתברר כי אז, סביב האבן הגדולה, בזמן טקס הקרבת קורבנות לכבוד הארון שהוחזר מן השבי פגעה מגפה קשה באנשי בית-שמש.

ולכן, נתוודע אל המתועד = (שמואל א' ו' 1-3) = ויהי ארון-יהוה בשדה פלשתים שבעה חדשים ויקראו פלשתים לכהנים ולקסמים לאמר מה-נעשה לארון יהוה הודענו במה נשלחנו למקומו ויאמרו אם-משלחים את-ארון אל-ישראל אל-תשלחו אותו ריקם--כי-השב תשיבו לו אשם אז תרפאו ונדע לכם למה לא-תסור ודו מפם...

ונבחין עוד, כי התיעוד מתאר את מבחן הקסמים = (שמואל א' ו' 9) = וראיתם אם-דרך גבולו יעלה בית שמש--הוא עשה לנו את-הרעה הגדולה הזאת... וכן, הצליח המבחן - ופרות פלשתים הובילו את העגלה מעקרון ללא עגלון הישר ועד אבן הגדולה = (שמואל א' ו' 11-16) = וישמו את-ארון יהוה אל-העגלה ואת הארגו ואת עבדי יהוה ואת צלמי טחוריהם וישרנה הפרות בדרך על-דרך בית שמש במסלה אחת הלכו הדרך וגעו ולא-סרו למין ושמאול וסרני פלשתים הלכים אחריהם עד-גבול בית שמש ובית שמש קצרים קציר-חטים בעמק וישאו את-עיניהם ויראו את-הארון וישמחו לראות והעגלה באה אל-שדה הושע בית-השמש ויעמד שם ושם אבן גדולה ויבקעו את-עצי העגלה ואת-הפרות העלו עלה ליהוה והלויים הורידו את-ארון יהוה ואת-הארגו אשר-אתו אשר-בו כלי-זָהָב וישמו אל-האבן הגדולה ואנשי בית-שמש העלו עלות ויזבחו זבחים ביום ההוא--ליהוה וחמשה סרני-פלשתים כאו וישבו עקרון ביום ההוא...

ואמנם שם אבן הגדולה, סביב האבן הגדולה באה מפה גדולה ובמגפה ניספו 50070 איש כולם אנשי בית-שמש, כמתועד = (שמואל א' ו' 18-21) = מספר כל-ערי פלשתים לחמשת הסרנים-מעיר מבצר ועד כפר הפרזי ועד אבן הגדולה אשר הניחו עליה את ארון יהוה עד היום הזה בשדה הושע בית השמש ויד באנשי בית-שמש פי כאו בארון יהוה ויד בעם שבעים איש חמשים אלה איש ויתאבלו העם כיהוה יהוה בעם מפה גדולה ויאמרו אנשי בית-שמש מי יוכל לעמד לפני יהוה האלהים הקדוש הזה ואל-מי יעלה מעלינו וישלחו מלאכים אל-יושבי קרית-גת-יערים לאמר השבו פלשתים את-ארון יהוה--רדו העלו אותו אליכם...

ואחרי מפה גדולה זו נלמד לקח: "וינהו כל-בית ישראל אחרי יהוה" = (שמואל א' ו' 1-2) = ויבאו אנשי קרית גת ויעלו את-ארון יהוה ויבאו אותו אל-בית אבינדב בגבעה ואת-אלעזר בנו קדשו לשמר את-ארון יהוה ויהי מיום שבת הארון בקרית גת וירבו הימים ויהיו עשרים שנה וינהו כל-בית ישראל אחרי יהוה... ובעיקרון, וינהו אחרי יהוה עד בוא עת המלך שלמה לבנות בית ליהוה ולא סביב "אבן השתייה" נבנה הבית ואכן, האבן המתועדת היא - כדלקמן:

- א. ושם אבן גדולה = שם = שדה הושע בית-השמש... והלויים הורידו את-ארון יהוה = וישמו אל-האבן הגדולה...
- ב. ועד אבן הגדולה = ויד באנשי בית-שמש פי כאו בארון יהוה ויד בעם שבעים איש חמשים אלה איש ויתאבלו העם...
- ג. עד היום הזה בשדה הושע בית השמש = האבן הגדולה...

אז גם בימינו, כנראה נלמד לקח לבנות בית ליהוה רק אחרי מפה גדולה.